

Labklājības ministrija

Aktualitātes dzimumu līdztiesības jomā

Ingus Alliks, Labklājības ministrijas valsts sekretārs

LPS diskusija “Dzimumu līdztiesība: ceļš uz ekonomisko attīstību un iekļaujošu sabiedrību”

2019.gada 5.jūnijs

Labklājības ministrija

Politikas ietvars: integrētā pieeja

Dzimumu līdztiesība - horizontāls princips, iekļaujas visās nozaru politikās (aizsardzības, ārlietu, ekonomikas, finanšu, iekšlietu, izglītības, zinātnes, kultūras, labklājības, satiksmes, tieslietu, veselības, vides aizsardzības, reģionālās attīstības un zemkopības politika) visos posmos, iesaistot visas puses un sadarbības partnerus.

LR Satversmē, dažādu nozaru normatīvajos aktos **noteikts atšķirīgas attieksmes jeb diskriminācijas aizliegums pēc dzimuma pazīmes.**

Labklājības ministrija

Sasniegumi I

- augsts sieviešu izglītības līmenis un mācību sasniegumi (2018.gadā sieviešu ar augstāko izglītību īpatsvars bija 65%)
- pieaug sieviešu nodarbinātības līmenis (2018.gadā – 70.1%, vīriešiem 73.6%)
- arvien biežāk sievietes ieņem vadošus amatus, īpaši sabiedriskajā sektorā (47% no uzņēmumiem ar vairāk nekā 10 darbiniekiem vadošajās pozīcijās ir sievietes)
- veselības rādītāji seksuālās un reproduktīvās veselības jomā pakāpeniski uzlabojas. Lēnām, bet palielinās gan sieviešu, gan vīriešu vidējais mūža ilgums
- samazinājies nabadzības risks, īpaši mājsaimniecībām ar bērniem

Labklājības ministrija

Sasniegumi II

- palielinājusies vīriešu iesaiste ģimenes un mājsaimniecības pienākumos
- sabiedriskās domas aptaujas par iedzīvotāju attieksmi pret dzimumu līdztiesības jautājumiem atklāj lielāku izpratni
- veiktas būtiskas izmaiņas normatīvajos aktos, lai mazinātu vardarbību ģimenē un vardarbību pret sievietēm
- sabiedrībā mazinās tolerance pret vardarbību

Labklājības ministrija

Izaicinājumi I

- zēnu sniegums izglītības kompetenču novērtējumā (OECD PISA izvērtējums) pēdējos 12 gadus ir zemāks nekā meiteņu visās kompetencē (matemātika, lasītprasme, dabaszinātnes)
- dzimumu segregācija profesionālās izglītības un augstākās izglītības studiju programmu/ tematisko virzienu izvēlē
- atsevišķās nozarēs ir izteikta darba tirgus segregācija (izglītība, sociālā aizsardzība)
- pastāv darba samaksas atšķirības starp dzimumiem (2017.gadā -15.6%)
- bērnu un gados vecāko ģimenes locekļu aprūpes pakalpojumu pieejamības problēmas, kas kavē, īpaši, sieviešu iekļaušanos un ilgāku palikšanu darba tirgū
- sievietes pensijas vecumā ir pakļautas augstam nabadzības riskam

Labklājības ministrija

Izaicinājumi II

- nepietiekama iesaistīto speciālistu izpratne un zināšanas, kā arī starpinstitucionālā sadarbība vardarbības atpazīšanā, tās cēloņu un radīto seku novēršanā un mazināšanā
- atšķirīga valsts pārvaldē nodarbināto izpratne par sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju principu un tā ieviešanu nozaru politikās
- nepietiekama sabiedrības izpratne par sieviešu un vīriešu līdztiesības piemērošanu praksē, kas rada situāciju, kad dzimumu diskriminācija netiek atpazīta vai netiek uzskatīta par pārkāpumu
- zema ziņošanas kultūra par dzimumu diskriminācijas gadījumiem

Labklājības ministrija

MK apstiprinātā Plāna sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2018.-2020.gadam rīcības virzieni

1. sieviešu un vīriešu ekonomiskās neatkarības un vienlīdzīgu iespēju darba tirgū veicināšana
2. zēnu un meiteņu, vīriešu un sieviešu vienlīdzīgu izglītības iespēju veicināšana
3. ar dzimumu saistītas vardarbības izplatības mazināšana
4. institūciju kapacitātes stiprināšana dzimumu līdztiesības jautājumos
5. sabiedrības izglītošana dzimumu līdztiesības jautājumos

Labklājības ministrija

Pasākumi, kurus plānots īstenot 2019.gadā (II)

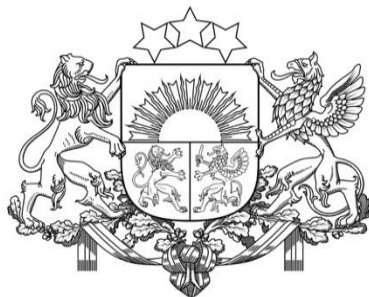
- Metodisko materiālu pilnveidošana, lai veicinātu politikas veidošanā iesaistīto profesionāļu zināšanas un prasmes plānojot, īstenojot un novērtējot politikas pasākumus, lai tie ņemtu vērā sieviešu un vīriešu vienlīdzīgas tiesības un iespēja.
- Uzsākts darbs pie starptautiskas konferences (2020.gada pavasaris) par vīriešiem un vīriešu lomu dzimumu līdztiesības nodrošināšanā plānošanas, kā arī plānotas uz sabiedrības informēšanu vērstas aktivitātes vīrieša – tēva lomas stiprināšanai.

Labklājības ministrija

Citas aktualitātes

- Ikmēneša aktualitātes sievietēšu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanas jomā Latvijā un pasaulē.
- Latvija kopā ar citām ES dalībvalstīm 9.aprīlī parakstīja deklarāciju par Sievietēm digitālajā jomā.
- Jūnijā vai jūlijā tiks apstiprināta Direktīva par darba un ģimenes dzīves saskaņošanas nodrošināšanu (direktīvas prasības jāpārņem 3 gadu laikā).
- Konference vardarbības ģimenē gadījumu risināšanā iesaistītajiem profesionāļiem – 28.novembris.

Labklājības ministrija

www.lm.gov.lv

Twitter:@Lab_min

Flickr.com:Labklajibas_ministrija

Youtube.com/labklajibasministrija

Draugiem.lv/labklajiba